

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput III. Argumentum quartam ex Lucæ 18. Oportet semper orare, &
nunquam deficere. Et 1. Thessal. 5. Sine intermissione orate: hæc est
enim voluntas Dei, in Christo Jesu, in omnibus vobis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

nem deliberatum amorem, omnemque proinde deliberatum actum nostrum, vel debere esse finaliter amorem Dei propter se, vel inde procedere, in eumque referri.

CAPUT II.

Argumentum tertium ex Proverb. 3. In omnibus viis tuis cogita illum. Et c. 16. v. 3. Revela Domino, seu (ut Cajetanus legit) verte ad Dominum opera tua, & dirigentur cogitationes tuæ.

3 **EX** priori namque textu S. Thomas 2. 2. q. 81. a. 1. infert omnem electionem nostram in Deum assidue referendam. Posteriorem textum Salazar ibidem sic exponit, quasi dicat Spiritus sanctus: propone tibi Dominum, tanquam finem propter quem opera tua facias, & ad debitum finem collimabunt cogitationes tuæ. Quam expositionem genuinam esse dupliciter ostenditur. 1°. Quia literalis est, ædificatque charitatem. Igitur secundum regulam D. Augustini l. 1. de doct. christ. c. 36. & 40. & lib. 3. cap. 10. & 15. continet sensum intentum à Spiritu sancto.

4 2°. Quia sensum illum suadet ratio, quam Spiritus sanctus atexit in versu immediate sequenti: *Omnia propter semetipsum operatus est Dominus.* Quasi dicat (pergit Salazar) ad hoc actus nostros propter Deum operari, ad ipsumque referre debemus, ut Deum imitemur, qui omnia agit propter semetipsum, & in suam gloriam omnia destinat. Certissima namque sententia est D. Leonis Papæ serm. 1. de jejuniis decimi mensis, *hominem ideò ad imaginem Dei esse conditum, ut imitator sui esset Authoris.* Siquidem esse ad imaginem & similitudinem Dei, est propter operari ad imaginem & similitudinem Dei. Quemadmodum ergo universa propter semetipsum dilectum operatur Deus; sic & nos universa propter ipsum dilectum operari debemus.

5 Vel aliter id ipsum hoc modo Salazar ostendit: Quidquid boni agimus, id in nobis Deus per gratiam suam operatur, & principaliter operatur, ita ut non operemur, nisi sicut agentia secunda sub primo, & sicut agentia instrumentalia sub principali. Sed agens secundum agere debet secundum intentionem primi agentis, similiter & agens instrumentale agere debet sub eo ordine sub quo agit principale. Cum igitur omne quod in nobis velut agentibus secundariis & instrumentalibus Deus operatur, operetur propter semetipsum dilectum; sicut nos conspiramus in eandem cum Deo operationem, conspirare debemus & in eandem cum ipso intentionem, agendo & operando propter eundem finem. Argumentum istud pulcherrimo Doctoris Angelici discursu confirmatum habes lib. 7. n. 22.

CAPUT III.

Argumentum quartum ex Luca 18. Oportet semper orare, & nunquam deficere. Et 1. Thessal. 5. Sine intermissione orate: hac est enim voluntas Dei, in Christo Jesu, in omnibus vobis.

Verba ista esse præcepti, tradunt Hieronymus in lib. de virginit. servand. ad Eustoch. Augustinus epist. 121. ad Probam c. 8. & p. S. Thomas 2. 2. q. 83. a. 84. alique SS. Doctores, cum Zozimo Papa in epist. ad Episcopos Gall. ubi continua orationis necessitatem probat ex continua necessitate divini auxilii: *Quod ergo tempus intervenit, quo ejus non egeamus auxilio? In omnibus igitur actibus, causisque, cogitationibus, motibus, adjutor & protector orandus est.*

Atqui continua orationis præceptum impleri nequit, nisi per continua charitatis desiderium. Igitur charitatis desiderium in nobis debet actu vel virtute esse continuum; omnesque proinde actus & affectus nostros dirigere & informare. Ut enim S. Thomas ait loco citato, oratio in se nequit esse continua, sed in causa sua, quæ est desiderium charitatis, omnes actus nostros dirigens: *De oratione dupliciter loqui possumus. Uno modo secundum se ipsam. Alio modo secundum causam suam. Causa autem orationis est desiderium charitatis, ex quo procedere debet oratio. Quod quidem in nobis debet esse continuum, vel actu, vel virtute. Manet enim virtus hujus desiderii in omnibus qua ex charitate facimus. Omnia debemus in gloriam Dei (adedque ex charitate) facere, ut dicitur 1. Cor. 10. secundum hoc ergo oratio debet esse continua.*

Scio quoddam sacri textus continuam orationem præcipientes, non uno modo exponantur apud Bellarminum lib. 1. de bonis operibus in part. c. 9. sed non idem legitima non est expositio, ordine secunda, quam ibi exhibet hisce verbis: "Secundò alii sunt, qui semper orare, nihil aliud esse volunt, nisi mentem Deo per amorem & desiderium assidue conjungere." Ita docet Augustinus in epist. 121. ad Probam, & S. Basilius orat. in Julittam.

Juxta hanc igitur Basilii, Augustini & Aquinatis expositionem, semper orat, in cujus peccatore continua charitas flagrat. Continua verò flagrat in te charitas, si omnia in charitate facias, gloriam Dei in omnibus intendendo. Nec hoc impossibile est. Ut enim Basilius ibid. impossibile non est rem vehementer amatam semper desiderare, ut videre est in amatoribus hujus sæculi, qui, etiam dum comedunt, bibunt, ambulant, &c. rem vehementer amatam, v. g. pecuniam, cum desiderio cogitant; imò etiam inter dormiendum cum eadem somniando versantur.

Ante Basilium, Augustinum & Aquinatem, 10 præceptum illud assidue orationis, eodem

quo ipsi modo, exposuerat Hilarius in Psal. 1. aiens: *Omnia quaecumque facitis, in gloriam Dei facite, sive cum manducatis, sive cum bibitis, sive cum aliud agitis. Per hoc enim efficitur, ut sine intermissione oremus.* Ab ipso proinde discere potuit Augustinus, quod in Psal. 37. ait: *Ipsium desiderium, tua oratio est, & si continuum desiderium, continua oratio... Si non vis intermittere orare, noli intermittere desiderare, continuum desiderium, continua vox tua est. Tacebis, si amare destiteris. Frigus charitatis, silentium cordis: flagrantia charitatis, clamor cordis. Si semper manet charitas, semper clamas.*

CAPUT IV.

Argumentum quintum ex 1. Cor. 10. Sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite.

11 **H**Æc verba plana sunt, perspicua sunt, universaliter sunt. Omnes actus comprehendunt. Nullum omnino excipiunt, ut patet tum ex *ly sive aliud quid facitis*; tum ex *ly omnia*; tum denique ex eo quod si procedant in minimis, esu, potu, &c. multo magis in maximis, & mediis. Omnes igitur actus humanos & deliberatos jubet Apostolus in gloriam Dei fieri. Juber (inquam) illa quippe verba ipsius præceptum continere, nedum consilium, communis est traditio Sanctorum, ut videbitur cap. 8. & seqq.

12 Et probatur 1°. quia Apostolus utitur verbo imperativo, *facite*, quod, dum materia patitur, & locutionis circumstantiæ non obstant, obviè, litteraliter & connaturaliter significat imperium seu præceptum.

13 2°. Dum Apostolus solum vult designare consilium, non utitur verbo imperativo, nisi varia addendo, quibus significat se nonnisi consilium dare: ut videre est ibid. c. 7. dum agit de cœlibatu, *noli quærere uxorem*, per ea quæ addit, significat cœlibatum à se consuli, non præcipi: *Præceptum non habeo, consilium do. Non peccat, si nubat. Si acceperis uxorem, non peccasti*, &c. In præsentì verò textu, *sive manducatis, sive bibitis*, &c. omnia se habent opposito modo. Nihil enim adjicit in contextu, quod verbum imperativum *facite* (quod naturaliter significat imperium) trahat ad significandum consilium.

14 3°. Imò ea adjicit antecedenter, quibus firmatur significatio imperii. Siquidem in contextu immediatè antecedente, prohibet cum infirmorum fratrum scandalo comedere idolothyta; in textu verò immediatè consequente, jubet sine offensione esse Judæis, Gentibus, Ecclesiæ Dei. Proinde tam antecedentia, quam consequentia in contextu, suadent pariter imperativum esse textum intermedium: *Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite.*

Quibus in verbis *ly ergo* significat, documentum istud inferri ex textu præcedente, ubi cum prohibuisset esum idolothyti coram infirmo, ad cavendum scandalum ipsius, hanc ob rationem: *Ut quid enim libertas mea comedendi omne quod ex macello venit, judicatur ab aliena conscientia? Si ergo cum gratia*, id est cum gratiarum actione, laudans Deum *percipio cibum, quid blasphemor* (id est reprehendor, quasi manducans in honorem idolorum) *pro eo quod gratias ago*, id est, comedo gratias agens Deo verò? Quia tamen scandalum cavere debeo, si verè gratias ago Deo, gloriamque ipsius verè intendendo, tunc ab esu abstinere debeo, quando ita necesse est ad vitandum scandalum, atque adeò ad Deum tam in me, quam in proximo meo glorificandum. Qui in omnibus esse debet scopus omnis Christiani. Ex quo inferri: *Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite*, id est, in omnibus gloriam Dei intendite, non solum in vobis, sed & in proximo, quando ita requirunt circumstantiæ vitandi scandali, offensionisque proximi. Et hoc enim cavendum esse dicit, dum immediatè subdit: *Sine offensione estote Judæis, & Gentibus, & Ecclesiæ Dei.*

Nec tamen ibi solum sermo est de vitando scandalo, sed & de Deo in omnibus deliberatis actibus nostris glorificando. Vult enim Apostolus, ut & Deum in proximo glorificemus; scandalum ipsius, Deique proinde in ipso offensam cavendo; & in omnibus actibus nostris Dei gloriam in omnibus intendendo, ad eamque omnes actus nostros deliberatos referendo. Undè immediatè ante verba illa, *Sive ergo manducatis, &c.* præcedit; *Si ergo cum gratia participo*, id est cum Dei laude & gratiarum actione manduco, *quid blasphemor pro eo quod gratias ago?* In quo vult Corinthios esse imitatores ipsius, paucis post verbis subjungens: *Imitatores mei estote*, &c. Et ad marginem loci citati, sive manducatis, &c. notatur similis Apostoli locus ad Coloss. 3. *Omne quodcumque facitis, in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini nostri Jesu Christi, gratias agentes Deo per ipsum.* Ubi nulla scandali mentio.

Nec Apostoli præcepto, omnia in gloriam Dei facite, adæquatè satisficit, nihil contra Dei gloriam faciendo. Nihil enim contra Dei gloriam facere, non est propriè omnia in gloriam Dei facere. Sicut non odisse Deum, non est propriè amare Deum. Textum verò Apostolicum ad sensum improprium restringere, est contra regulam Sanctorum, de legitima S. Scripturæ interpretatione. Nec eum sensum adæquatam, & unicè intentum esse dicit S. Thomas, etiam si aliquando illum adferat. Cum & alium proprium adferat ad intentum.